

1. Փոխընդ ԶՈՐԵՐԵՄԱՐԹԻ և ՇԱՐԱՅՈՒՆ օրերը կը հրատարակուի :
2. Տարեկան բաժանորդագրին է միայն չորս արծաթ մի ճիւղ կանխիկ վճարելի, թէ մայրաքաղաքի և իւր արուարձանաց եւ թէ գաւառաց համար :
3. Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կընդունուի :
4. Տեղական և գաւառական թղթատարութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ :
5. Հատը մէկ դրչ. մի ճիւղ, և կը գտնուի մասնաւորապէս Պահչէ գաւառ Սուճի Պօղոս աղայի խանութը :

Փ Ո Ւ Ն Ձ

6. Ծանուցման տողը 3 դրչ. է մէկ անգամի համար : Աւելի աման կըլլայ աւելի անգամներու համար :
7. Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է գիր ուղղելի առ Տնօրէն՝ Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան Կ. Պօլիս Պալատը - բաղար Նափիյէ խան վերի յարկ թիւ 16 :

ADRESSE

H. S. Adadjian

Directeur du Journal Armenien
POUNTCHE — 16 Nafie Han. Balouk
Bazar Constantinople.

Թիի 1446

ԶՈՐԵՐԵՄԱՐԹԻ

1880 ՓԵՏՐՎԱՐ 6

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն

Ս. Էլմիածնի Արարատ Հանդիսի հոկտ. ամսագրի միջոցաւ հրատարակեալ Ս. Էլմիածնի Աթուոյ հին ու նոր հաշուոց վրայ՝ Տիֆլիսի Մշակ քաղաքի մէջ յօդուած մը տեսնուեց, յորմէ հետեւեալ քաղուածը կ'ընկալայանայ. նեմը ի ծանօթութիւն մեր ազնիւ ընթերցողաց, յոստալով որ Արարատ Հանդէսը հրաման տուածով՝ կ'հրատարակէ նաև խնդրուած բացատրութիւնները, զորս անշուշտ մեզի հետ կ'արեւոր պիտի համարին Մշակի յօդուածն ընթերցող ամեն հետաքրքիր ազգայինը :

Ահաւասակ, քաղուածն :

« Վերջապէս Վեհափառ Հայրապետի հրամանով և տնօրինութեամբ տպուած է մի հաշիւ : Ուրախ ենք, որ ժողովրդի պահանջը, եթէ ոչ կատարեալապէս, դո՛ւնէ մասամբ բաւականութիւն ստացաւ : Ասում ենք մասամբ, որովհետեւ հաշիւը թերի է : Մենք չեմք խօսում այն բանի վրայ, որ հաշուի մէջ երեւում է այն տեսակ խառնափնթորութիւն, որ բոլորովին զուրկ է կանոնաւոր տօմարակալութեան ճշգրտութեան, այլ այն, որ շատ բաներ մուծի մէջ է թողնում և լիովին չէ բաւականացնում մեր հարցասիրութիւնը :

« Ահա ո՛ր մասի մէջն է թերութիւնը :

« Սկսեալ 1876 թիւ ապրիլի 7ից (այսինքն այն օրից որ Վեհ. Հայրապետը մուտք է գործել Էլմիածնում) մինչև 1878 թիւը, 11 տարւոյ հաշիւներն վրայ հաւելանցօրէն անցնելով, ներկայացրած է միայն անցեալ 1878 թուի լիակատար հաշիւը : Կամ պէտք էր յիշեալ 11 տարիները բոլորովին թողնել, կամ նրանց երեւմտական շրջաբերութիւնների մասին կանոնաւոր տեղեկութիւն տալ : Բայց ոչ, Էլմիածնի սքիւրագործութիւններն երեւան հաւելու համար չէր կարելի բոլորովին բաց թողնել 11 տարիները. դո՛ւնէ նրանց մէկ կողմը պէտք էր ցոյց տալ, որ « Արարատի » արատասնութեան համեմատ « գործերը և աշխատութիւնները բարբառէին և (ուրիշները) խօսքերը սպառւէին » . . .

Նախ տեսնենք, թէ ի՞նչ գործեր և աշխատութիւններ են կատարվել այս 11 տարիներն ընթացքում, յետոյ կ'անցնենք 1878 թուի հաշիւին :

« Յիշեալ 11 տարիների հաշիւների մէջ մեր ուշադրութիւնը դրաւում են մի քանի կէտեր : Զանազան շինութիւնների վրայ ծախսել է 159,952 ռուբլի հեւտեւեալ կարգով :

« Ճեմարանի շինութեան և վերաշինութեան վրայ 96,319 ռուբլի, կահ կարասիքի և դասագրքերի 6,643 ռ., պահարանների շինութեան 12,390 ռ. Գաւառի առումն 11,344 ռ. Բիւրակների ամարանոցին 13,040 ռ., ճեմարանի հիւանդանոցին 5,245 ռ., լճի, անտառի եւն 15,000 ռ. Գումար 159,952 ռուբլի :

« Վերոյիշեալ խոշոր ծախսերի առջիւ մուտք է ցոյց տուած, որ հաւաքվել է ճեմարանի շինութեան և Էլմիածնի վերանորոգութիւնների անունով եղած նուիրատուութիւններից 41,645 ռուբլի :

« Եթէ մուտքը ծախսից դուրս գանք, կ'ընտանկէ, որ Էլմիածնի մուտքից աւելի է ծախսել 118,307 ռուբլի :

« Բայց ո՛րտեղից է դուրս վերջին գումարը. — կամ պէտք է պարտք արած լինի, կամ պէտք է ուրիշ արդիւնքներ և մուտքեր եւս ունեցած լինի, որոնք ամենեւին յիշուած չեն : Վերջինք աւելի հաւանական է, որովհետեւ մեզ յայտնի են մի քանի խոշոր գումարներ, որոնք յիշեալ 11 տարւոյ ընթացքում մուտք են գործել Էլմիածնի գանձարանում և նրանց մասին ամենեւին յիշատակութիւն չկայ : Օրինակ, չէ յիշուած ճաշոցներից և ճաշատեղիների շարահաններէից դոյացած փողը, որ մօտաւորապէս 200,000 ռուբլի կ'լինի. չէ յիշուած Սերովբէ եպիսկոպոսի փողը, որ 70,000 ռուբլի էր. չէ յիշուած Կարապետ եպիսկոպոսի փողը, որ՝ կարծեօք՝ 36,000 ռուբլի էր. չէ յիշուած Հնդկաստանից մի անգամ Թէհրանի Ռուսաց գեւ. պանառան միջնորդութեամբ ըս-

տացված մի կտակի փող, որ 44,000 ռուբլի էր. չէ յիշուած Գրիգորի եպիսկոպոսի միջնորդութեամբ դարձեալ Հնդկաստանից ուղարկված կտակների փողերը, որոնց 50,000 ռուբլին մեզ յայտնի է. չեն յիշուած և մի քանի գումարներ, որոնց ճշտութիւնը ստուգութեան կարօտ լինելով, թողնում ենք : Իսկ միայն այս վերոյգրեալ բաց թողված մուտքերի գումարը լինում է 400,000 ռուբլի : Եթէ աւելացնենք դրա վրայ ճեմարանի շինութեան անունով հաւաքուած նուիրատուութիւնների գումարը 41,645 ռուբլի, ամբողջը կ'լինի 441,645 ռուբլի :

« Ուրեմն խոշոր խոշոր ծախսերը մի առ մի գրել հաշուի մէջ, իսկ եկամուտների մեծ մասը բաց թողնել, — մի այսպիսի համարատուութիւնով մենք չենք կարծում որ « գործերը և աշխատութիւնները կ'արբառէին, իսկ հասարակութեան արտունջները կը սպառվէին » . . .

« Ընթերցողը տեսնում է, որ վերոյիշեալ մուտքերն այնպիսի պատահական և արտաքոյ կարգի արդիւնքներ են, որ ամենեւին կապ չունին Էլմիածնի հաստատ և մշտական արդիւնքների հետ, որոնք, որպէս երեւում է 1878 թուի հաշուից, Էլմիածնի ընդհանուր ծախսերը յաջողութեամբ յետոյ, դարձեալ ամեն տարի մօտ 40,000 ռուբլի աւելորդ փող են թողնում գանձարանին : Դա այժմ ուրանալ չէ կարելի, որովհետեւ հաշիւը մեր աչքի առջեւն է, և միակ հաշիւն է որ ամբողջապէս տպուած է. (մենք թուանշանների ճշտութեան մասին չենք խօսում) :

« 1878 թուին Էլմիածնի մուտք է ունեցել :

« Աթուապատկան արդիւնքներից 75,473 ռուբլի : Վիճակապատկան արդիւնքներից 22,432 ռուբլի : Տպագրական արդիւնքներից 19,164 ռ. : Գումարն 117,274 ռ. :

« 1878 թուին Էլմիածնի ծախս է ունեցել. վիճակների վրայ 2,619 ռ. տպարանի վրայ

5,922 ռ., վանքի անտեսութեան վրայ 45,404 ռ., ճեմարանի տնտեսութեան 25,434 ռ. : Գումարը 79,073 ռուբլի :

« Ծախսը մուտքից դուրս գալով մնում է զուտ արդիւնք 38,198 ռ. :

« Էլմիածնի իրան այժմ այն աստիճան ապահովցրել է, որ առանց դրսից օգնութիւն ստանալու, կարող է իր հաստատ և մշտական արդիւնքներով իր ծախսերը ծածկել, և ամեն տարի գանձարանում 40 հազար ռուբլի փող աւերացնել :

« Բայց այս տեղ մի նուրբ հաշուադիտական հարց է բարձրանում, որը պէտք է պարզել. — արդեօք նախընթաց 11 տարիներում, այսինքն, սկսեալ այն օրից, որ Վեհափառ Հայրապետը մուտք է գործել Էլմիածնում, մինչև 1878 թիւը Էլմիածնի միշտ ունեցել է իւրաքանչիւր տարի 40 հազար ռուբլի զուտ արդիւնք. և եթէ ունեցել է, ո՛ր տեղ են մնացել այն փողերը, որոնք 11 տարւոյ ընթացքում տոկոսով աւելի քան կէս կէս միլիոն ռուբլի գումար կը կազմէին : Այդ տարակուսութիւնը փարատում է ինքը « Արարատ » ամսագիրը, ցոյց տալով, որ առաջ Էլմիածնի ծախսերը աւելի փոքր էին, օրինակ, 1867-68-69 թուերում Էլմիածնի տարեկան ծախսը եղած է 25 հազարից մինչև 35 հազար ռուբլի, բայց սկսեալ 1870 թիւից մինչև 1878 թիւի վերջը, հետոյհետէ բարձրանալով, հասած է 76 հազար ռուբլու : Դա շատ հաւանական է, որովհետեւ վերջին տարիներում աւելացել են ճեմարանի անտեսութեան ծախսերը, որոնք առաջ չկային : Հիմայ հարցը պարզվում է : Եթէ Էլմիածնի իր բաղմաւ ծախ տարւոյ մէջ (1878 թուում, որի հաշիւը տեսանք) կարողացել է իր բոլոր ծախսերը ծածկելէն յետոյ դարձեալ 40 հազար ռուբլի զուտ արդիւնք ունենալ, ուրեմն նախընթաց 11 տարիներում, երբ ծախսերը համեմատաբար աւելի փոքր էին, (որպէս խօսարարվում է « Արարատ »

տը ») պէտք է իւրաքանչիւր տարի 40 հազարից աւելի գումար դրուէր մնացած ինքէր: Մենք ենթադրում ենք վերջին գումարը միայն (40 հազարը) և դարձաւ համարում ենք այն եզրակացութեանը, որ 11 տարւոյ ընթացքում պէտք է կազմէր Էջմիածնի դանձարանում աւելի քան կէս միլիոն դրամագումար: Իսկ այժմ դանձարանում կայ միայն 350,000 ռուբլու դանազան տոկոսաբեր արժէթեր: Մենք չենք խօսում այդ գումարի աւելի կամ պակաս թուանշանների մասին, բայց մեզ կրկին տարակուսութեան մէջ է ձգում մի ուրիշ խնդիր. — արդեօք յիշեալ 350,000 ռուբլին, որ այժմ գտնվում է Էջմիածնի դանձարանում, ո՞րտեղից է գոյացել. արդեօք դա նախընթաց 11 տարինեղից աւելացած գումարը դրուէր, թէ մեր վերեւ յիշած խոշոր գումարների մնացորդն է, որոնք չեն նշանակված հաշիւների մէջ, որպէս են Սերովբէ եպիսկոպոսի փողը, Հնդկաստանի կտակներին փողերը, ճաշոցներից և ձայնագրեալ շարականներից գոյացած փողերը ևն: Յուսով ենք, որ «Արարատ» ամսագիրը կը լուծէ այդ նշանաւոր կնճիւղը և կ'իյարատէ մեր տարակուսութիւնները:

« Ինչ որ ուրախալի է այդ հաշիւների մէջ, այն է, որ այժմ Էջմիածնի իր մշտական և հաստատ արգելանքների աղբիւրներից լրացնելով իր տարեկան ամբողջ ծախսերը, կարող է այսուհետեւ իւրաքանչիւր տարի մի նշանաւոր գումար յետ ձգել և աւելցնել դանձարանի մայր գրամագումարի վրայ: Այդ այդպէս լինելուց յետոյ, որ թագցնել չէ կարելի, մենք չենք հասկանում, այլ ևս ի՞նչն է ստիպում Էջմիածնին կրկին օժանդակութիւն խնդրել:

« Արարատ » ամսագրում յիշված է թէ ի՞նչ բաների համար է խնդրում Էջմիածնի նոր օժանդակութիւնը. նրան դեռ պակաս են մի քանի նոր շինութիւններ, որոնց պէտք է կառուցանել: Դրանք են ճեմարանի նոր ննջարանի շինութիւնը, որ պէտք է վերջացնել, և որի վրայ մինչև այսօր ծախսված է 27,489 ռուբլի. յետոյ շինվելու նոր վեհարան, որովհետեւ այժմեանը անպատշաճ է ընդհանուր Հայոց ազգի Հայրապետի բնակութեան համար: շինվելու է « Երեմիայի » հիւրատուն, շինվելու են միաբնակութեան համար յարմարաւոր բնակարաններ, որովհետեւ ներկայ խուցերը անվայելուէ են արեղանների համար:

Շինվելու է ևն. ևն:

« Իսկ ուր Մայր Աթոռի մէջ կանոնաւոր տոմարակալութիւն չկայ, քանի որ բոլոր հաշիւները Սինօդի քօնթրօլի տակ չեն դրված, քանի որ Էջմիածնի ինքնակամ ծախսերը չեն սահմանափակուած, չեն որոշված, որ առանց Սինօդի գիտութեան և համաձայնութեան ծախսեր չի նէին, քանի որ Էջմիածնի կառուածքների կապալաւորութիւնը նոյն իսկ վանքում բնակվող խնթերեսանթների ձեռքում կ'լինի (ուրիշ մի քանիսների մասին առ այժմ լուրս ենք) — գործերը այդ գրութեան մէջ հազիւ թէ ժողովուրդը կարող էր բաւականա՞նալ «Արարատի» մէջ տպված վայրիվերոյ հաշիւներով:

Առանայէն յունվար 25 թրւոյ դրուած նամակէ մը լուր կ'առնուէր, թէ Նիկողոս եպիսկոպոսի գտնուած եկեղեցոյն վարժարանը բոլորովին գոցուել է, և պատճառը՝ նոյն ինքն Նիկողոսի եպիսկոպոսն եղած է: Այս նամակէն զատ, ընդարձակ տեղեկագիր մ' ալ մեր ձեռքը հասաւ քանի մ' օր յառաջ, զոր հրատարակել խնդրած են. բայց մեր առ այժմ չենք ուզեր հրատարակել, որովհետեւ տեղեկագիրը ծայրէ ի ծայր լի է խիստ զրուելի և խիստ դայթակղեցուցիչ արարքներու նկարագրութեամբ, որոց հեղինակն է Նիկողայոս եպիսկոպոս: Առ այժմ չեմք հրատարակել, յուսով թէ Պատրիարքարանն ալ նորա նորա՝ նոր արարքներուն վրայ տեղեկութիւն հասած ըլլալով՝ Ս. Պատրիարքը կ'իմութայ զարժանն անօրինել անյապաղ: Լաւ կ'լի չեմք, որ հայրենիքը դառնալու հրաման տրուեցաւ Նիկողոս եպիսկոպոսի, պայմանաւ որ հանգիստ նստի բարի ու պարկեշտ վարուք, և առաջնորդական ու հովուական ո՞ր եւ է գործոց միջամուխ չլինի. բայց նա բոլորովին հակառակ ընթացից մէջ կը գտնուի: Պիտի հարկադրիմք հրատարակել մեզ տրուած տեղեկութիւնները, եթէ Պատրիարքարանը անտարբեր գտնուի, և ի նորհա այս կամ այն անձանց թոյլ տայ որ Նիկողոս եպիսկոպոս դեռ եւս Առանայի մէջ իւր ամենագոյնակալական ընթացքը շարունակէ:

— Պատրիարքարանն իմանալով, որ Դերջանի ազգայիններէն Մ. Գալստեան Մ. Գովհանէս է. ֆէնտի, որ անգամ է տեղոյն կառավարական ժողովոյ, ազգայնոց խնդրոց մէջ խտրու կը վարուի, և նոյն իսկ Բ. Դրան

չնորհած թոյլտուութեանց մէջ հակառակ ընթացք կ'առնէ, — յորդորանայ զիր գրուել է իրեն որ ուղղութեամբ ընթանայ, և իւր ազգայնութեան պարտքն կատարելու փոյթ տանի: Մեր մինչեւ ցարդ գովեստ լած ըլլալով Մ. Գովհանէս էֆէնտի վրայ, կ'ցանկամք որ վերջին ծանօթութիւնները անհիմն ելնեն, և ինքը կարող ըլլայ արդարանալ առաջի Պատրիարքարանի և Ազգին:

— Երկու շաբաթ յառաջ գրած էինք, թէ Կիպրոսի Գեր. Առաջնորդը հարկադրուել է ընտրական գործողութիւնները դադարեցնել և հրահանգ խնդրել Պատրիարքարանէն: Արդ՝ կը լսեմք, թէ քանի մ' օր յառաջ գրուել է Նորին Գերապատուութեան, որ միայն թաղական խորհուրդ մը կ'ազմէ, ըստ ուրում կ'զգուցն դիւրքը՝ վիճակը և ժողովրդեան նուազութիւնը չեն ներեր ունենալ գաւառական ու քաղաքական ժողովապետութեան է՝ թաղական խորհուրդն ընտրել այնպիսի անձերէ, թէ՛ բնիկ կիպրացի ըլլան և թէ՛ օտարական, որոնք սահմանադրապէս ընտրող և ընտրելի ըլլալու տարիքն ունին, ազգային գործոց և ելեւմտից մատակարարութեան մէջ նենգութիւն գործած չեն և բարեպաշտ ու պարկեշտ են: Վերջապէս սահմանադրութեան արամագրութիւններէն բնաւ չը խոտորիլ, և Կիպրոսի վանքն ու եկեղեցին՝ դպրոցն ու ազգային ամենայն կալուած պայծառութեան ու բարեկարգութեան մէջ պահպանել, ելումուտն օրինաւորապէս անտեսել, և տարուէ տարի Պատրիարքարան զրկել հաշուեցոյցը:

Բայց յայտնանէ, Պատրիարքարանն լուր առած ըլլալով, թէ Կիպրոսի ազգային վանքն 7,000 զրշի վարձու տրուած է, մինչդեռ վանքին տարեկան հասոյթքն 34,000 զրշի կ'հասնի, և ծախքն 15,500 զրշի մօտ, և այս հասոյթը կ'ընթացաւորուի եթէ հաւատարիմ անձանց հովանաւորութեան ներքեւ գտնուի. ուստի գրուել է Կիպրոսի Գեր. առաջնորդին, որ անմիջապէս տեղեկութիւն տայ թէ ո՞րոյ կառավարութեան տակ կը գտնուի յիշեալ վանքը, և ի՞նչ վիճակի մէջ է:

— Ազգային ժողովն առաջիկայ ուրբաթ օրը Նիստ ունի, օրակարգին գլուխ ըլլալով՝ Տիգրանակերտի առաջնորդական ծանուցեալ խնդիրն:

— Հալէպի կողմանց կայսերական երկրորդ տեսուչ Վսեմ

Նուրեան էֆէնտի՝ քանի մ' օր յառաջ մայրաքաղաքս հասաւ: Հալէպէն և ուրիշ կողմերէ Նորին վսեմութեան համար գրուած գահունակութիւններն ու գովեստներն անմուտայ պիտի մնան: Առաւել քան զկարելին աշխատել է Նուրեան էֆէնտի, յօգուտ մերայնոց:

— Մեծաւ ուրախութեամբ լսեցինք, թէ Տիփիսի ազգայնոց մէջ, ի նպաստ սովելոց, 15,000 մանէթ (2,000 լիւայի չափ) հանգանակուել, և Պօլիս առ կեդրոնական մասնախումբն զըրկուել է:

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Անգղիոյ մէջ, ի նպաստ Բիւրտլոտանի Հայաստանի և արեւմտեան Պարսկաստանի սովելոց, հանգանակութեան ձեռնարկուել է՝ Բէնթլըպըրի Արքեպիսկոպոսին և լորա Շաֆթըրպըրիի նախագահութեան ներքեւ կազմեալ հանգանակութեան մասնաժողովոյ մը միջոցաւ:

— Երէկ երեկոյ անգղիական դեսպանը մեծ կոչուէր մը տըռուաւ նախարարաց: Ներկայ էին կայսերական պալատան առաջին սենեկապետն, գլխաւոր քարտուղարն և ընդհանուր արարողապետն:

— Պ. Ութրէ, մեծ սեղանաւորի մը հետ մայրաքաղաքս կուգայ եղեր, Անատուլի բոլոր երկաթուղոյ շինութեան գործին վրայ բանակցելու համար:

— Մայրաքաղաքիս ռուսական նորընտիր դեսպան Պ. Նէվիլ-քօֆ Պօլիս կուգայ, Չարլին դահակալութեան տարեդարձի հանգիսէն յետոյ:

— Մայրաքաղաքիս սերալիական դեսպանը Վիեննայի դեսպան անուանուել է, և մայրաքաղաքիս համար գործակատար գրուել է դեսպանատան առաջին թարգման մեծարդոյ Պ. Թէրլսան:

— Պէթըր ու Սայլա փաշաներն և գառական քննիչ Ֆէրիտ պէյ՝ Տիգրանակերտէն Սղերդ ուղեւորել են: Ի Տիգրանակերտ ասոնց ըրած քննութեան արդեանց կապասուի այժմ:

— Պուլղարաց Էրզարըր Բ. Դրնէն կ'ազանջէ՝ պուլղարաց համար արդէն Բ. Դրնէն տրուած հրովարտակին ճշգիւ գործադրութիւնը, այսինքն՝ բնակչաց մեծագոյն մասն պուլղար վայրաց կրօնական հովուութիւնը պուլղար կղերին յանձնել: Էրզարըրն այս պահանջն երկու դեսպանաց կողմանէ կը պաշտպանուի եղեր:

— Անդրկական շոգենու մը
Արեւիկանդերի հասած առնելը,
մէջը գտնուող ուխտաւորը (մահ-
մետական կէտրծուի), խռովու-
թիւն հաներ և մինչեւ իսկ նա-
ւապետին վրայ յարձակեր են.
որով տեղական կառավարու-
թիւնը հարկադրուել է միջամե-
տել, և ուխտաւորները դուրս
մղուեալ մը հաներ է:

— Կըսեն, թէ օտար տէրու-
թեանց քով գտնուող օսման-
եան դեռուսաց և այլոց ամա-
կանները վճարելէ դադարող օս-
մանեան պանքան դարձեալ պի-
տի սկսի վճարել ըստ առաջ-
նոյն, դանձային պաշտօնատան
հետ ունեցած անհամաձայնու-
թիւնը կարգադրուած ըլլալով:
Պանքային առաջին տնօրէնն և
բէկ երեկոյ կայսերական պալա-
տը ճաշի հրաւիրուած է եղեր:

— Ռուսիա այս օրերս Բ. Դը-
րան հետ բարեկամաբար վար-
ուելու հակամէտ կտեսնուի:
Դանձային վերջին պայմանագիրն
ընդունուել է Ռուսիոյ կողմանէ
ալ: Բ. Դըրան հետ հաստատեալ
մասնաւոր դաշնագրութեան քա-
նի մը տրամադրութեանց չգոր-
ծադրուելուն դէմ ո՛չ միայն չը
դանդաղոր Ռուսիա, այլ և հա-
հանութեան նշաններ կըլուցնէ:

— Հելլենական սահմանաց
խնդրոյն համար Անդրկոյ կող-
մանէ եղած յանձնաժողովի մը
կազմութեան առաջարկութիւնը՝
ուրիշ կառավարութեան մը կող-
մանէ հաղորդուել է Բ. Դըրան:
Կըսուի, թէ ո՛չ թուրքիոյ և ո՛չ
Յունաստանի կողմանէ պատուի-
րակ չպիտի գտնուի այս յանձ-
նաժողովին, և տրուած որոշումն
անվերաքննելի պիտի մնայ:

— Պօլսոյ ծովափանց շինու-
թեան արտօնատէր Միշէլ փաշա՝
ամսոյս 16 ին մայրաքաղաքս կու-
կայ, իւր արտօնութեան վերա-
բերեալ անորոշ պարագայից կար-
գադրութեան համար:

— Առջի օրը Պայագլիտի հրա-
պարակին վրայ հոյ ճարակ տըր-
ուեցաւ 23 միլիոն դրուշի թըղ-
թագրամ:

— Արտաքին գործոց պաշտօ-
նատունէն օտարկանութեան դու-
ռը փոխադրեալ անցադրի (բա-
սարդը) գիւմլին պաշտօնակարը
այսուհետեւ ամսական չպիտի ըն-
դունին, այլ հասոյթին չորրորդ
մասը:

— Քիւրտ աւաղակաց խմբի մը
կողմանէ կողոպտուել է թէհ-
րանի թղթատարը, կարնոյ մօ-
տերը:

— Արեւելեան-Րումէլիի մէջ
ազգային ղինուորական կրթու-
թեան բացակայ գտնուողները՝
թէ՛ տուգանքի և թէ՛ ծեծի կը
դատաւարուին:

— Իսկէնաէրուի գաղութաց-
մը, չափուշ մը, երէք օտարկան
և հասարակ ժողովուրդէն մէկը
յանցաւոր դտնուել են՝ գաղցի-
ական պատերազմիկ շոգենաւուն
նաւատեաց հետ տեղի ունեցած
կռուոյ անցքին մէջ, որոյ նախ-
նական քննութիւնն ըրաւ Նուր-
եան էֆենտի: Բաց ի դայմագա-
մէն, միւսներն արգէն Հալէպ
ղլուել են, դատի ենթարկուե-
լու համար, և դայմագամն պաշ-
տօնակ կըլեր է:

— Կիւրակէ երեկոյ, Սուլթան
Պայագլիտ, պառաւ կին մը դա-
յած առնելը, արքայի ձեռնոր
մը եկեր խեղճին զարնուելը, կըռ-
նակին վրայ ձգելը, և ձիւն ոտ-
քերը երեսին գալով՝ չարաչար
վիրաւորել է: Զխաւորը որ չէր-
քէս մ'է եղեր, բռնել ուղեր են,
բայց նա աւելի մտրակելով, և
ուրիշ քանի մ' անձինք ալ տա-
պալելով փախեր գացեր է:

— Քէօթահայ մէջ արմատաց
նուազութիւնն, աղութիւնն ու
ձմեռը սատակ տիրած ըլլալով
անօթութեան մեռնողներ կտես-
նուին, և երբեմն արմատաց ամ-
բարեկրու վրայ յարձակում կըլ-
լայ եղեր:

— Նիշէն դրուած է, թէ չորս
օսմանեան դօրը ճանքան կորսն-
ցուելով Սերայիոյ սահմանն ին-
կեր են, և սերայիական պահա-
նորդը օսմանեան ղինուորի հա-
գուստով արնատուններ կարծելով
ղանձը, առաջարկեր են անձ-
նատուր ըլլալ, և երբ մերժե-
ր են նորա՝ երկուքը սպաններ, և
միւս երկուքը փախեր են: Բ.
Դըրան իմանալով այս անցքը,
Սերայիոյ կառավարութեան հա-
տուցում կաշահանջէ Պէլլրատի
գետապանին միջոցաւ:

— Ըստ Թէրքէմանը - Հալիգա-
թի մայրաքաղաքիս անգլիական
գետապանը Բ. Դըրան խոստացեր
է՝ Կիւրտի մէջ տաճիկէն լե-
զուաւ հրատարակուող իւմիտ
անուն լրագիրը խախտել տալ:
Արդէն դրած եմք, թէ այս լրա-
գիրը Բ. Դըրան դէմ գրելը, և
Սուրիոյ կուսակալութեան սահ-
մանը մանկէ արգիւտել է:

— Յունաստանի և Սերայիոյ կա-
ռավարութեանց կողմանէ պատ-
ուանչան ղրկուեցաւ յունաց Պատ-
րիարքին:

— Թագ վիմի-Վաղայի անուն
պաշտօնական լրագիրն՝ առաջի-
կայ ամառը իսկ սկսեալ տուն
օր պիտի հրատարակուի եղեր:

— Գարատաղի տրուելիք տե-
ղերուն խնդիրը կարգադրուելու
մօտ կ'երեւի: Նիքիթի իշխանը
Կուսինիէի փոխարէն ուրիշ տեղ
ընդունելու հակամէտ կ'երեւի:

— Միտիլլիք օստիկանութեան

հաղարարեան՝ տեղւոյն բերելն
մէջ կըլեռնագործաց յատուկ բան-
տին ներքեւը ակնին մը բաց-
ուած ըլլալը տեսնելով, իսկոյն
գոցել տուել և բանտարկեալները
հարցաքննութեան ենթարկել է:

— Կըսուի, թէ Անդրկոյ թագու-
հին պիտի հրաժարի առաջիկայ
դարնան: Է3 տարիէ հետեւ կը
թագաւորէ: Պիքոնֆիլիտ և Սա-
լիպըրի լրտերը շատ ջանացեր
են՝ ղինքը ետ կեցունել այս դի-
տաւորութեան, բայց կարելի չէ
եղեր:

— Նիւ-Եորքի մէջ մօտեւս մե-
ծահարուստ մարդ մը մեռնելով՝
հարստութիւնը կտակաւ թողեր
իւր 7 եղբորդուոց ու քեռորդ-
ւոց: Միւսնգամայն կտակ ըրեր
է, որ իւր 71 բանթալոնները
վաճառուելով հասոյթը աղքա-
տաց բաժնուի. բայց պայմա-
նաւ, որ առանձին առանձին
մարդոց և մէկ մէկ հատ վաճա-
ռուին բանթալոնները, և գնո-
ղը առնելիք բանթալոնը առա-
ջուց նայելու իրաւունք չունե-
նայ, այլ հեռուն գրուին ու
այնպէս վաճառուին: Ըստ այ-
սմ դործադրուել է կտակը, և
օր մ'ետը մեծաւ գարմանօք ի-
մացուել է, որ ամեն մէկ բան-
թալոնին դրպանէն 1000 ական
տոլարնոց (5000 ֆրանք) թըղ-
թագրամ գտնուել է, և այս-
պէս 1000 ական տոլար բաշ-
խաւած եղեր է 71 աղքատիկ
անձանց, որովհետեւ գործած-
ուած բանթալոն գնողները հար-
կաւ հարուստ կարգէ մարդիկ
չեն ըլլար: Երանի՛ այն աղքե-
րուն, յորս այսպիսի ազնուա-
սիրտ անձիք կ'գտնուին...

— Ռուսիոյ մէջ յեղափոխակա-
նաց գաղտնի ծառայող օտարկա-
նութեան 44 սպայք բռնուել
են: Սորա, հարցաքննութեան
ատեն համարձակ խոստովանել
են՝ բոլոր դաւառաց մէջ ամեն
աստիճանէ սպայից իրենց գոր-
ծակից գտնուելը:

— Անդրկոյ արտաքին գործոց
նախարար լրտ Սալիպըրի՝ որ
առողջանալ սկսեր էր, դարձեալ
ճանրացեր է:

— Իշխատակ ընտրութեան իշ-
խանին Պուլլարիոյ, արծաթ չը-
քաղքամ մը հաստատուել է
Պուլլարիոյ մէջ, որոյ մէկ կողմը
իշխանին պատկերը և միւս կող-
մը պուլլարական ղինանչանը
կայ եղեր: Այս չքաղքամէն
հետ մը ընծայուել է մայրաքա-
ղաքիս պուլլարական գործակա-
տար Պ. Զանգոֆի:

— Կհաւատեն, որ Ռուսիա
ապահովութիւն տուել է Անդ-

րկոյ թէ Մէրլը չպիտի դրաւ և
Պարսկաստանի սահմանը չպիտի
անցնի. միւս կողմանէ Անդրկա-
փոխադարձաբար ծանուցեր է
Ռուսիոյ թէ՛ Աֆղանստանը դը-
րաւելու ու Հնդկաստանի հետ
միացունելու, և Հէրաթը Պար-
սից տալու զրոյցներն անհիմն
են:

— Վիեննայէն լուր ելած է,
թէ Դերմանիա առաջարկել է ի-
տալիոյ՝ պատերազմ մը բացուած
ժամանակ չեղք մնալ, և Սալ-
տրիայէն տեղ առնելու չեղել,
վստահ ըլլալով որ Գաղլիոյ դը-
րաւած Նիս ու Սալօն գաւառ-
ները իրեն (Իտալիոյ) պիտի
տրուին:

— Պուլլարիոյ իշխանը Բե-
զըրսպուրի երթալու համար Սօ-
ֆիայէն ճանբայ ելած ժամանակը,
Պուլլարիոյ 21 գաւառաց բնիկ
գործերէն շատ մը բան ժողո-
վըրդեան կողմանէ իրեն յանձ-
նուել են՝ Ռուսիոյ Զարին ըն-
ծայ տանելու համար:

— Անցեալ 1879 ին, Փարիզի
մէջ 1577 հոգի անանկացեր են:
Նոյն տարւոյն մէջ, ի Փարիզ
1696 նոր ընկերութիւններ կազ-
մուել են, որոց ամենուն դրա-
մադուլքը 939 միլիոն ֆրանք կը
հաշուի:

— Մոսկուայի երկաթուղւոյն
կայարանը, մէջը գտնուածովը,
մոխիր դարձեր է:

— Օրէնպուրի նահանգին մէջ
ազի հանք մը գտնուել է, որ
100 միլիոն խանգար աղ կը պա-
րունակէ եղեր:

Ա. Զ. Դ.
Ինչպաստ իւսկիւտարու միացեալ
չորից վարժարանաց պարզեւա-
ւոր վիճակահանութիւնը ըստ
կանխաւ որոշման հրապարակաւ
պիտի կատարուի յառաջիկայ
կիւրակէ փետր. 10 ժամը 7 ին,
իճեմբարանի իւսկիւտարու:

ՌԱՆ ՊԱՐԸ ՍԵՐԱՍԻԷՐԻ

Ասաքիքի շահանէ ալայ վէ թա-
պուրէլը իլէ խաթթիւնէլէր ի-
չուն տօգսան ալթը սէնէսի մարթ
իպթիտաւրնտան շուպաթը Նի-
հայէթինէ գատար ճինս վէ մըդ-
տարը մահֆուզ պուլունան տէֆ-
թէրտէ մուհարրէր էհլայի թը-
պլիյէ վէ պայթարիյէ վէ էլաթ վէ
էաէվաթը իարէնչարիյէ վէ ճէ-
րահէլէլին միւպայիսարնա լու-
ղում կէօրլունմիլ օլմաղլէ պուն-
լէրին իթաղէնա թալիպ օլմաղլէ-
րին հարալիյէ նէղարէթի լէվա-
գիւմաթ տայլիլէսինէ միւրաճաթ
իթմէլէրի իլան օլունուր:

Պապը - Սէրասիլէրի
30 ֆեւրուալի Սանի 1880

Ի վերջո՝ հաղթանակ է տեսնվում

Խաղաղության հիմունքները
յուրահատուկ պահանջներ են դրվում
վերջինս իհարկե օրենսդրական իրավունքներ
վաճառելի ազատություն իրավունք
տարտա Առաջին փուլի ժամանակ
քննարկվելու էին բոլորական, վե
րաբերվելու էին սույն պայմանները
բուսականության ժամանակ Գուշ-Տիլի տե
րակներն պարզապես սպառնալից էին,
վե ենին-Պաղատելու էին պարզապես հա
մարձ վե պատժան, վե Շիլի գա
ղափարա թաղի ավեր զօրություն,
վե Սուլիթան-Սեյիմի մահապառ, վե
Միսիր-Ահմեդ մահապառնություն
պատժան, վե ենին իրավունքներն
տե պիր գրված արտա, վե Գան
լուստա պիր պապ գոյուն ման
տրապար վե ենին-Ճամի հավի
սինություն պիր պապ մահապառ, վե
ենին մահապառ մեղքերուն է Չիլին
կիր-Գաղափարա պիր պապ
սաղաշ վե Սուլիթան-Պաղափար
իմարելի ի թիկապառնություն պիր
պապ ավեր հուշակահեղ 1296
սենյակ մարտնչության ի թիկապառն
թաղապառնություն իհարկե վե իրավ
գրվածազորություն, թաղապառ
լուստապար միւթեհհիսլիթի իհ
պերապառ, շուպաթըն 15 իննի
կիւնիւն գաղափար ի վերջին հիւ
մայուն վարիտաթ իտարելուն
կենտրոն իլան օրենսդրություն
16 Գաղափար սանի 95

ՏԱՐԵՐՓ

ՀԱՆՐԱՋԱՇՈՒՌՈՅ

Գաղափար ի իրենց օրենսդրություն համարում
Յօրինակ

Պ. Յ. ԹԱԳԻՌՈՒՆԱՆ

Նախկին աշակերտ կայսերական
Լիսեյի եւ Համալսարանի
դասաւոր, ջափական եւ
բնական գիտութեանց

Սոյն գիրքը կարողանալէ հան
րահալուական գործողութիւններ
Ա. Բ. Գ. աստիճանի հաւասարու
թեանց, նոյնպէս փոխադարձ
հաւասարութեանց մեծագոյնի
և փոքրագոյնի, յառաջատու
թեանց և նշանակաց վրայ ըն
դարձակ տեղեկութիւններ և իւ
րաքանչիւր դասուց վրայ վար
ժութիւններ: Գաղափար առաջար
կութեանց զայնս բազմատեսակ
ընկեր և կնճռոտներուն լուծու
մըն դիւրացունելու ինամ տար
ուած է: Ազգիս մէջ առաջին
գիրքը կրնայ համարուիլ, ուր
երկրաչափական առաջարկու
թեանց լուծմունք քննադատ
ուած են. կանոնները իմաստա
սիրելով հետեւեցուած են. գոր
ծողութիւններէ տեսական ար
դիւնք ելած է. գործնականէն
և ո՛չ թէ փորձէ առաջ վերաց
եալ կանոններ տրուած են, որք
անհասկնալի կըլլան աշակերտին

և միայն նորա միտքը մեքենայա
ցնելու կծառայեն:

Վաճառման կեդրոնատեղին է
Պօլիս Յ. Գաղափար գրատունը,
և այլ Հայ գրաւաճառաց, և
Բերա գրաւաճառ Լուսնայ Գայ
լի ու Փայսի գրատունները: Գի
նքն է մէկ քառորդ լիրա:

ՄԵԹՈՏ ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ԸՍՏ ԱՊՐՈՒՍԻ

ԳՐԵԱՅ ՀԵՏԵԻՈՂՈՒԹԵԱՄԲ

ԳՐԻՊՈՐ Գ. ՍԱՐԳՍԵԱՆ

Կեդրոնատեղին է Չիլինկիրէր
ճատտէսի, թիւ 2. Ս. Դու
կասեան գրատունը: Գին՝ 100
փաթայ:

ՅԻՇԱՏԱԿԻՐ

ՍԻՊԵՐԻԱԿԱՆԻ ՄԸ

Սոյն գիրքը, որ Մամուրեան
էֆէնտի մէկ նոր թարգմանու
թիւնն է, իւրիւրէն հասած ըլլա
լով կծախուի ենիմամի, Չիլին
կիրէր ճատտէսի թիւ 2, Ս.
Դուկասեան գրատունը, ի գին 2
փրանք:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԶՈՋԵՐ

Յ. Յ. ՊԱՐՈՆԵԱՆ

Լոյս զաւելտական Հանդիսին
մէջ՝ հրատարակեալ այլ և այլ ան
ձանց կենսագրութեանց հաւա
քածոյն է՝ Գաղափար տպարա
նէն ելած: Կեդրոնատեղին է
Դուկասեան գրատունը և ամեն
գրաւաճառաց քով և ջրաւաճառ
Պօղոս աղայի խանութը: Գինն
է կէս արծաթ մէճիւր:

ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՏԱԽՏԱԿ

1880

ԹՈՒՍԱԿԱՆԻՆ

Յօրինեալ Պ. Մ. Ուղղորդի և
ընկերաց կողմանէ, սիրուն նը
կարներով և մէջտեղը Հայաստա
նի պատկերով վարդաբեալ: Հայ
տուններու, վաճառատանց, խա
նութներու համար վայելուչ զարդ
մը կրնայ ըլլալ: Ամեն Հայ գրա
ւաճառաց խանութները կը վա
ճառուի, ի գին մէկ արծաթ մէ
ճիւր: Աւելորդ է ըսել, թէ այս
տախտակն ունեցողք թէ՛ ներկայ
տարւոյս ամբողջ օրացոյցը, և թէ՛
Հայաստանի դեղանկար պատկե
րը միշտ առաջի աչաց պիտի ու
նենան:

ՆԱՄԱԿԱՆԻ

Ա. Բ. ԸՆԹԵՐՈՍԵԱՆԻ ՀԱՅՈՒՆՅԻՍ
ՅՕՐԵՆԵՑ Ե՝ ԿԵՍԱՐԱՆԵԱՆ

Սոյն ընտիր մատենը, որ ի
գական սեռի պարտքերն ու կո
չումը բացատրելով՝ նորա իրա

ւունքները կաշառպանէ, և որոյ
հասոյթը Ազգանուէր Հայուհի
նայ Ընկերութեան նուիրուած
է, արժանի է բոլոր Ազգայնոց
քաջալերութեան. զի իւր պա
րունակութեամբ ի լուսաւորու
թիւն յորդորելով զՀայուհիս, իւր
արդեամբ անոր օժանդակիլ
կնկրտի:

Կծախուի Գաղափար ու Յը
րէնկեան գրաւաճառաց քով ի
գին 1/2 արծաթ մէճիւր:

Ընկերութեան կնիքը չկող
գրքերն անվաւեր պիտի հա
մարուին:

ԱՌՁԵՌՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

ՊԵՏՄԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ

ԵՒ ԴԻՅԱԲԱՆԱԿԱՆ ՅԱՏՈՒԿ

ԱՆՈՒԱՆՑ

Յաւելու Հայկական Երկրի անուն

Աշխատասիրեաց Ն. Ճիւլանեան
Տէր և Հրատարակիչ Վ. Մարգարէն.

Ճիւլանեան Նշան էֆէնտի աշ
խատասիրութիւնն եղող սոյն գիր
քը, որ 8-900 երեսէ բաղկացեալ
է, ազգային գրականութեան
մէջ մինչև ցարդ կեցած պակաս
մը կը լինեն:

Գլխաւոր պարունակութիւնն
են.

Անունը աշխարհի բոլոր գըլ
խաւոր քաղաքաց՝ հանդերձ ծա
նութութեամբ և բնակաց ճիշդ
թուով, որք կոթայի աշխարհա
հաշակ տարեցուցէն քաղուած են:

Անունը և յիշատակութիւն
աշխարհիս հին և նոր բոլոր պատ
մական դիպաց և անձանց՝ հան
դերձ կարևոր տեղեկութեամբ և
իւրաքանչիւր անձանց ծննդեան
և մահուան թուականաւ:

Ծանօթութիւն բոլոր գիցարա
նական անունաց և փոխաբերա
կան ասացուածոց, զորոքինակ
Գորդեան հանգոյց, Գանայեան
կարաս են. որք հասարակ բառա
րաններու մէջ չեն գտնուիր:

Ասոնցմէ գուրս Բ. մաս մը յատ
կացած է հին և նոր Հայաստա
նի աշխարհագրութեան և հին և
նոր պատմական նշանաւոր Հայ
կազանց վրայ, գրադէտք, զորա
պետք ևն, որք եկած են թէ՛
ի Ռուսահայս, թէ՛ ի Տաճկահայս
և այլուր, իւրաքանչիւրն իրենց
թուականներով:

Սոյն գործս, որ ամենակարե
ւոր պիտոյք մ'է ուսանողաց՝ ու
սումնականաց, վաճառականաց
և առհասարակ լրագիր կարդա
ցողաց համար, ամեն կարգի ըն
թերցատիրաց ընդունելութեան
արժանի է:

Կեդրոնատեղին է Մարգարեան
գրատունն ի Մէրճան. կը գըտ
նուի նաև ամեն գրաւաճառաց
քով. Գին 10 փրանք:

PILULES HOLLOWAY

ԴԵՂԱՅՍՏՔ ԴՈՒՍՈՒՆԻ

Լեարդի, ստամոքսի և աղիքներու
ամեն տեսակ անկարգութեանց համար
խիստ ընտիր է սոյն դեղահատը. ամեն
ջղային տկարութեան ուժաթափու
թեան և տկարութեան համար. կը ջնջ
և անհետ կընէ ամեն տեսակ անհա
փաւորութեանց հետքերը: Սրտի և ե
րկկամաց վրայ օգտակար ազդեցու
թիւն մ'ունի, արիւնը մաքրելով նոցա
խանգարեալ վիճակը կը կանոնաւորէ,
և գրգռելով կենսական գործարանը
կը զօրացնէ: Իւր դեղական մեծ ազդե
ցութեամբ սրտախառնութիւն, կուծ
ուութիւն, մաղձային հիւանդութիւն
ներ, որովայնի մէջ լեցուած կաղեր,
զլի ջուեր կը վանէ, մարսողու
թիւնը կը չափաւորի, և մարմինը մաք
րութեամբ բոլոր այն աղտոտութիւններէ
որ շատ անգամ զանազան հիւանդու
թեանց սկզբնապատճառ կըլլան, ա
ռողջ, ուժեղ և բնական գիւրք կը
զգենու:

NGUENT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒՂԱՅԻՆԻ

Մորթային հիւանդութիւնք և վերք
բուժելու մասին ունեցած պալատա
կան յատկութեանցը հաւասարիւր բը
նաւ ուրիշ դեղ մը. հին կամ նոր
թուանոր վերքեր, ուռեցք, քաղց
կեղ (շէնէնէն), սրունից և ստեանց
վերքեր կամ բոլորովին կանցնին և կամ
կը լաւանան. օգտակար է նաև հար
բուխի, հազի, սրտի բարախման,
մանաւանդ օդացաւ (էէլ) ըսուած հի
ւանդութեան: Իւր կաղաւորիչ, և զօ
րաւոր ազդեցութեամբ խոլ (սլաք)՝
հիւանդութեան ապականիչ գորու
թիւնը ինչ աստիճան որ ըլլայ կը գի
մագրաւէ:

Այս դեղերուն գործածութեան ե
ղանակը նշանակուած է իւրաքանչիւր
տուրի վրայ, որ կը գտնուի ամեն
դեղաւաճառներու քով, և մասնա
ւորապէս Պահճէ-գաբու թաշ խանի
կողմերը Պ. Գաղափարեանի գեղարանը
ն. 7 կծախուի:

Աւելի առնել ուզողը կը հրաւիրուի
առ հեղինակն առջիկ չորսուէ ի լոն
տօն Սքոփօրտ փողոց թիւ 533:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

5 Փետրվար 1880

Քօնսուլատ	41-27
Սօսէթէ Ժէնէրալի բաժ. Ս. Լ.	4-28
Քրէտի » »	0. Լ. 5-
Երկաթուղեաց » »	Յրն. 39-
Թրամուէյ » »	0. Լ. 3-45
1863 ի փոխառութիւն » »	Յրն. 63-
1865 ի » »	» 68-
1869 ի » »	» 63-
1872 ի » »	Լ. 20-
Օսմանեան լիրան 100 զրչէն.	
Մէճիաիլէ » »	107-30
Մէթալիք » »	120-
Պղինձ » »	415-
Թղթադրամ » »	770-
Բուսիոյ Բօլ » »	90-2
Գաղղիական լիրա » »	87-8
Անգղիական » »	109-
Գրիւր » »	51-

ՏՆՕՐԵՆ ԵՒ ՏԵՐ

Հ. Ս. ԱՂԱՋԱՋԵԱՆ

ՏՊԱԿՐՈՒԹԻՒՆ ԶԱՐԳԱՐԵԱՆ

Կ. Պօլիս, Սոքրան Համալ